

การศึกษาปัจจัยที่ทำให้เลิกพึ่งพาสารเสพติดของผู้ใช้สารเสพติดที่เข้ารับการรักษา ณ สถาบัน ธัญญารักษ์โดยวิธีการวิเคราะห์แบบ สวอท*

เอกอมา วิเชียรทอง**, นุชนาท บรรทมพร**

พรรณอ กลิ่นกุหลาบ**, นิภาวัล บุญทับถม**, วัชร มีศิลป์***

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดการพึ่งพาสารเสพติดของผู้ใช้สารเสพติดที่เข้ารับบริการ ณ สถาบันธัญญารักษ์

วัตถุประสงค์และวิธีการ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้สารเสพติด 164 คน คำนวณจากตารางประมาณการกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่า Power 0.80 และ Effect size 0.22 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เลือกแบบเจาะจงในผู้ใช้สารเสพติด จำนวน 40 คน และญาติจำนวน 40 คน เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามปัจจัยที่ทำให้เลิกพึ่งพาสารเสพติดและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้ใช้สารเสพติดและญาติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า ด้านปัจจัยที่ทำให้พึ่งพาสารเสพติด กลุ่มตัวอย่างมีจุดแข็งและโอกาสที่สนับสนุนให้เลิกสารเสพติดอยู่ในระดับสูง ในขณะที่เดียวกันมีจุดอ่อนและอุปสรรคที่ขัดขวางการเลิกสารเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าผู้ป่วยมีโอกาสเลิกพึ่งพาสารเสพติดได้มากขึ้น หรือพึ่งพาสารเสพติดน้อยลง จากการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์แบบ SWOT Matrix พบว่า ในด้านจุดแข็งที่เป็นความรู้นั้นเป็นจุดแข็งที่มีอยู่ในตัว เช่น การควบคุมตนเอง ทักษะสังคม การตระหนักรู้ในตนเอง การจัดการกับความเครียดและการส่งเสริมพฤติกรรมในการบำบัดรักษา ในด้านญาติผู้ใช้สารเสพติด พบว่า การให้ความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ การยอมรับจากสมาชิกในครอบครัวและสังคมรวมทั้งการทำให้ผู้ใช้สารเสพติดรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

สรุป จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีจุดแข็งและโอกาสที่สนับสนุนให้เลิกสารเสพติดอยู่ในระดับสูง ดังนั้น ควรมีการพัฒนาโปรแกรมการช่วยเหลือผู้ที่พึ่งพาสารเสพติด และบุคลากรในทีมสุขภาพยังคงมีบทบาทที่ต่อเนื่องในการสนับสนุนให้ผู้ใช้สารเสพติดสามารถเลิกพึ่งพาสารเสพติดได้อย่างถาวร

คำสำคัญ ปัจจัยการเลิกพึ่งพาสารเสพติด สารเสพติด การวิเคราะห์แบบสวอท วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2550; 52(1); 46 - 59

* เป็นโครงการวิจัย ภายใต้แผนงานวิจัยหลัก เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือผู้ใช้สารเสพติดและครอบครัว ภายหลังจากจำหน่ายจากสถาบันธัญญารักษ์

** คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

*** สถาบันธัญญารักษ์

Study of factors leading to abstinence among substance abusers at Thanyarak institute by SWOT matrix analysis

*Ek-uma Wichianthong,** Nuchanart Bantumporn,** Pannor Klinlulab,**
Nipawan Bootubtom,** Watcharee Mesil,****

Abstract

Objective To determine the factors leading to abstinence among substance abuse users by SWOT matrix analysis.

Methods A descriptive design was used with systemic random sampling of 164 people with substance dependence. Forty of substance abuse users and 40 of relatives qualified and convenient sampling were interviewed indepth. The instruments used in this study consisted of a set of questionnaires including demographic data and factors related to substance dependence the data was analyzed for descriptive statistical and content.

Results The result of the study indicated that the personal strength and opportunity to abstinence in high level. Whereas, the weakness and threaten factor indicated that people who were at the middle level and at the lower level suggesting an increased possibility to abstinence or an decrease chance to be substance dependence. From SWOT matrix analysis found that the strength factor was knowledge focusing on self-control, social skills and self-awareness all of which were combined with stress management technique and contingency management. In terms of caregivers, factors affect the possibility to abstinence or substance dependente were love, warmness, understanding, and acceptance of family and society.

Conclusion The study illustrates the personal strength and opportunity to abstinence in high level thus they need for model to relapse prevention. Health care team must to support the substance abusers to maintain abstinence.

Key words Factors leading to abstinence, Substance, SWOT Matrix analysis.

J Psychiatr Assoc Thailand 2007; 52(1); 46 - 59

** Devision of Psychiatry, Faculty of Medicine, Thammasat University

*** Thayarak Hospital.